

نگاهی به بیمه‌نامه‌های مرکب مهندسی در بازار بیمه هند

مترجمان: دکتر سعید صحت^۱

پژمان زندی^۲

چکیده

فعالان صنعت بیمه در سطح جهانی هر ساله به نوآوری‌های مختلفی دست‌زده و صورت‌ها و ترکیب‌های نو ظهوری را در شاخه‌های مختلف بیمه، جهت پاسخ‌گویی مناسب‌تر به نیازهای مشتریان به بازار عرضه می‌کنند. در این خصوص، در سال‌های گذشته، نمونه‌های بسیاری را به‌ویژه در زمینه بیمه‌های عمر شاهد بوده‌ایم.

امروزه در کشورمان - علی‌رغم همه کاستی‌های موجود - شرکت‌های بیمه طیف وسیعی از اشکال متداول و شناخته‌شده بیمه‌های مهندسی را ارائه می‌کنند که اکثریت دست‌اندرکاران صنعت بیمه با آنها آشنا هستند. بیمه تمام‌خطر مقاطعه‌کاران، بیمه تمام‌خطر نصب، بیمه شکست ماشین‌آلات، بیمه ماشین‌آلات کارگاهی، بیمه عدم‌النفع ناشی از شکست ماشین‌آلات و ... همگی از

این جمله‌اند. در این میان، آنچه که جای آن خالی می‌نماید، آشنایی با صورت‌های جدیدی از این شاخه خاص بیمه‌ای جهت رفع نیازهای بیمه‌گذاران داخلی است. نوشته حاضر، ترجمه بخشی از کتاب بیمه‌های مسئولیت و مهندسی است که به معرفی دو شکل ترکیبی از بیمه‌نامه‌های مهندسی بازار بیمه هند می‌پردازد.

واژگان کلیدی:

بیمه‌نامه مرکب حمل دریایی - تمام‌خطر نصب، بیمه‌نامه مرکب تمام‌خطر پیمان‌کاران - تمام‌خطر نصب، بیمه‌نامه عملیات مقاطعه کاری

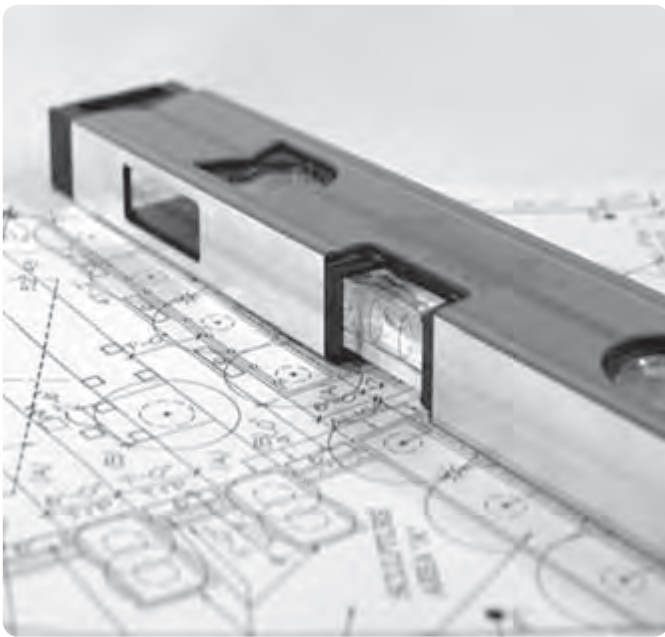
۱. بیمه مرکب حمل دریایی - تمام‌خطر نصب^۳

معمولاً پوشش بیمه تمام‌خطر نصب از زمانی که حمل و نقل دریایی انجام شود و تعهد پوشش بیمه حمل دریایی به پایان برسد، آغاز می‌گردد. این در حالی است که در کشور هند، صدور بیمه‌نامه‌ای مرکب برای پوشش یکجای حمل و نقل دریایی و ریسک نصب، به صورت متداول انجام می‌پذیرد.

۱. عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی، گروه مدیریت بازرگانی و بیمه

۲. مدرس و کارشناس ارشد رشته مدیریت بیمه از دانشگاه علامه طباطبایی

3. Marine Cum Erection Insurance (MCE)

- به علاوه، ممکن است به علت‌های گوناگونی، مانند در دسترس نبودن وسایل حمل‌ونقل در بندر مقصد، تجهیزات، نیاز به نگهداری در انبار داشته باشند. در این حالت، جهت پوشش خطراتی مانند آتش‌سوزی و سرقت با شکستن حرز و سایر خطراتی که تجهیزات را تهدید می‌نمایند، تهیه بیمه‌نامه تجهیزات و کالای در انبار ضرورت می‌یابد.

- در پاره‌ای موارد، پوشش حمل دریایی تنها تا زمان رسیدن تجهیزات به بندر مقصد ادامه دارد و جبران خسارت‌ها و آسیب‌های وارده به تجهیزات در طی حمل‌ونقل داخلی - یعنی از بندر مقصد تا محل اجرای پروژه - نیازمند به استفاده از بیمه‌نامه‌ای جداگانه است.

- اگر بیمه‌نامه حمل دریایی، جدا از بیمه تمام‌خطر نصب تهیه شود، برای رفع هرگونه اختلاف در این مورد که زمان واقع شدن خسارت، در طول دوره حمل دریایی بوده یا در طی عملیات نصب، وسایل و تجهیزات باید قبل از انقضای پوشش بیمه‌نامه حمل دریایی مورد بازرسی و بازدید قرار گیرند.

بیمه‌نامه MCE با فراهم آوردن پوششی جامع برای تمامی مراحل یادشده، راه حل این مشکلات خواهد بود. بیمه‌نامه یادشده حتی در زمینه حمل دریایی نیز پوشش وسیع‌تری را نسبت به کلوز A (تمام‌خطر) بیمه حمل دریایی عادی فراهم می‌کند و شرایط پوشش آن با پرداخت حق‌بیمه اضافی قابل افزایش و بهبود است.

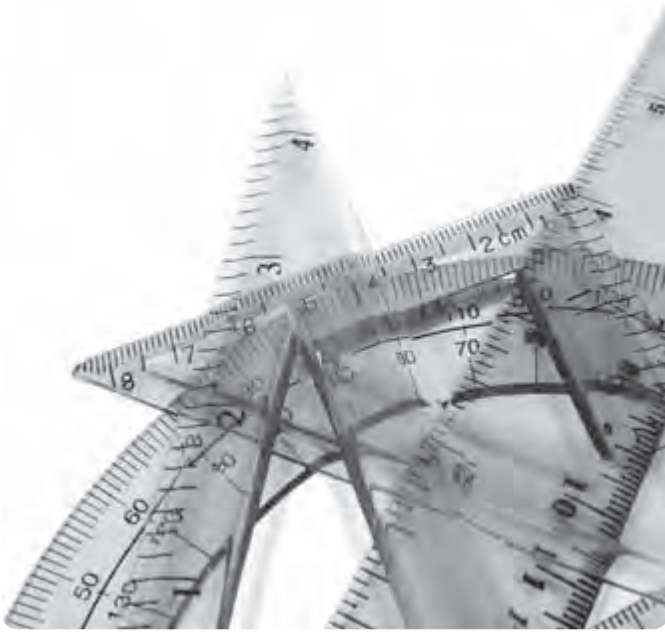
از دیگر مزایای این بیمه‌نامه آن است که اگر تجهیزات و مواد مورد استفاده در پروژه، جهت انجام عملیات مجدد برای تولیدکننده

پوشش بیمه‌نامه تمام‌خطر نصب^۱ با تحویل گرفتن اولین محموله تجهیزات و ماشین‌آلات در محل پروژه نصب آغاز می‌گردد. این بدان معنی است که تهیه بیمه‌نامه جداگانه دیگری، با عنوان بیمه‌نامه حمل دریایی^۲ (برای اقلام وارداتی) و یا بیمه‌نامه حمل‌ونقل داخلی (برای اقلام بومی) جهت پوشش تجهیزات تا زمانی که به محل پروژه نرسیده‌اند، ضرورت می‌یابد. در عوض، بیمه‌نامه MCE پوشش بیمه‌ای را از لحظه‌ای ارائه می‌کند که تجهیزات مورد نظر، انبار کارخانه سازنده (داخل و یا خارج از مرزهای کشور) را ترک می‌کنند. این پوشش در طول سفر دریایی تا بندر مقصد، در زمان تخلیه تجهیزات در این بندر، طی حمل‌ونقل داخلی تا محل اجرای پروژه نصب، در طول اجرای عملیات نصب و دوره آزمایش ادامه می‌یابد. پوشش این بیمه‌نامه به طور پیوسته و منسجم تمامی مراحل ذکر شده را دربر می‌گیرد. این ویژگی به دلایلی که اشاره می‌شود حائز اهمیت است:

- در بیمه‌نامه حمل دریایی عادی، پوشش ارائه‌شده، ۶۰ روز بعد از رسیدن کشتی به بندر مقصد و یا با تحویل تجهیزات در محل اجرای پروژه - هر کدام که زودتر رخ دهد - خاتمه می‌یابد. در این مدت ممکن است تجهیزات، بدون پوشش باقی بمانند.

- اگر تجهیزات مورد نظر در مدت مقرر از گمرک ترخیص نشوند، پوشش حمل دریایی منقضی می‌شود و تجهیزات فاقد پوشش بیمه‌ای می‌گردند.

1. Erection All Risks (EAR)
2. Marine Transit Policy

بدنه توربین‌ها باید توسط عملیات عمرانی در محل خود جاسازی گردند.

در این صورت، هیچ کدام از بیمه‌نامه‌های EAR و یا CAR به تنهایی قادر نیست به پوشش کل عملیات صورت گرفته در پروژه بپردازد. به مقتضای وجود چنین پروژه‌هایی، ترکیبی از این دو بیمه‌نامه تهیه شده است که بیمه‌نامه عملیات مقاطعه کاری^۳ نامیده می‌شود. این بیمه‌نامه، همان شرایط و ویژگی‌های بیمه‌های CAR و EAR را در رابطه با این گونه عملیات به اجرا می‌گذارد، با این تفاوت که شکاف مربوط به عدم وجود پوشش بیمه‌ای که در نتیجه استفاده مفرد از هر یک از بیمه‌نامه‌های EAR و یا CAR وجود دارد را مرتفع می‌کند.

منبع:

1. Gupta, S.P 1999-2000, *Liability and engineering insurance*, The Insurance Institution of India, Mumbai, PP. 185-87&191.

آن فرستاده شوند، از محل ارسال - که همان محل اجرای پروژه است - دارای این پوشش خواهد بود:

- پوشش ریسک‌های حمل و نقل
- پوشش ریسک انبارداری تولیدکننده

۲. بیمه‌نامه مرکب تمام‌خطر پیمانکاران^۱ - تمام‌خطر نصب^۲

بیمه‌نامه تمام‌خطر پیمانکاران عمدتاً برای مقاطعه کاری‌ها در زمینه عملیات عمرانی درخواست می‌شود. بیمه‌نامه EAR و بیمه‌نامه MCE نیز جهت پوشش مقاطعه کاری‌ها در حیطه نصب ماشین‌آلات و تجهیزات تهیه می‌شوند. با این حال ممکن است در عمل با پروژه‌های خاصی برخورد کنیم که مقاطعه کاری آنها شامل درجات عمده‌ای از هر دو عملیات عمرانی و نصب ماشین‌آلات باشد؛ برای مثال می‌توان از یک پروژه برق - آبی نام برد که شامل این عملیات باشد:

- عملیات عمرانی که شامل ساخت سد، سد انحرافی موقت، تونل‌های مختلف، ساختمان کارخانه برق و ... می‌شود.
- عملیات نصب ماشین‌آلات که شامل نصب و آزمایش توربین‌های آبی، ژنراتورهای برق، اتاق کنترل، ترانسفورماتورها، سوئیچ‌ها و ... می‌گردد.

ممکن است در مرحله معینی از پروژه نیاز باشد که هر دو عملیات عمرانی و نصب همزمان با هم انجام شوند، مانند حالتی که

1. Contractors All Risks (CAR)
2. CAR Plus EAR

3. Contract Works Policy